

ks. Tadeusz Matras

XXVII OBRADY SEKCJI BIBLISTÓW POLSKICH LUBLIN — 1989

W 1989 r. Sekcja Biblistów Polskich obradowała w ramach VI. Kongregu Teologów Polskich w Lublinie w dniach 12 i 13 września. Katolicki Uniwersytet Lubelski przez dwa dni gościł w swoich podwojach pochylających się nad tekstem Słowa Bożego. Obrady odbywały się w godzinach popołudniowych po zakończeniu posiedzeń plenarnych. Kongres koncentrował uwagę wokół tematu *Chrześcijańskie dziedzictwo bizantyjsko-sławańskie*. Z tym tematem próbowano związać problematykę obrad Sekcji.

12 września — o godz. 15, 00 obrady otworzył prezes Sekcji Biblistów — ks. prof. dr hab. Lech Stachowiak (Łódź) wprowadzając zebranych w tematykę spotkania.

Obradom w tym dniu przewodniczył ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel (Kraków). Referat wygłosił ks. dr Stanisław Haręzga (Przemyśl), *En penumati jako zasada interpretacji Pisma świętego we wschodniej tradycji Kościoła*. Komunikaty zaś wygłosili: ks. dr hab. Antoni Tronina (Lublin), *Jeszcze o imieniu Maria/m*, o. dr Gabriel Witaszek CSsR (Tuchów), *Wspólnota izraelska w świetle społecznej krytyki proroka Amosa*, ks. dr Zbigniew Dykiel MSF (Poznań), *Znaczenie eulogen i wyrażen pokrewnych w Septuagincie*.

Główny referat pierwszego dnia ks. dra St. Haręzgi starał się ukazać cel i zakres zasady stosowanej w interpretacji Pisma św. W tym duchu, w jakim zostało ono napisane. Zasada ta wypracowana przez tradycję Wschodu znalazła bowiem aprobatę Vaticanum II. Autor referował różne podejścia do tekstu biblijnego starożytnych szkół biblijnych doceniających sens duchowy w jego interpretacji. Ukazał również cały duchowy kontekst egzegezy, w którym Słowo Boże może wydać właściwe owoce: nawrócenie serca, modlitwę i ascezę. Wreszcie odniósł się do współczesnej egzegezy biblijnej starającej się ciągle zbliżać ku duchowej interpretacji Pisma św., pragnąc przez to kształtować poleconą przez Sobór jedność między Biblią i teologią, duchowością i życiem.

Wygłoszone komunikaty podjęły zróżnicowaną tematykę.

Ks. dr A. Tronina zajął się etymologią imienia Maria sięgając do najstarszych świadectw hebrajskich i greckich. We wniosku końcowym stwierdzał, że niezależnie od etymologii, rodzice izraelscy nadając córkom imię Mariam, myśleli przede wszystkim o wzorze osobowym, jaki stanowiła pierwsza prorokini Starego Testamentu „wywyższona” darem Ducha Jahwe.

O. dr G. Witaszek CSsR w oparciu o tekst księgi Amosa charakteryzował stosunki społeczne w Izraelu, w którym dawna równość społeczna została zastąpiona przez relacje panowania i wyzysku jednej grupy przez inną. Krytyka Amosa objęła przesadny luksus wyższych warstw społecznych Samarii, niesprawiedliwość sądownictwa, przekupstwo sędziów, wyzysk i niszczenie człowieka czyniąc go niewolnikiem. W krytyce defektów społecznych prorok kładzie nacisk na fakt nadużywanie władzy i urzędu dla zubożenia się kosztem narodu. Prorok jednak widział wyjście z sytuacji na drodze nawrócenia się narodu, przywrócenia sprawiedliwości i praworządności.

Ks. dr Zb. Dykiel MSF sięgnął do Septuaginty wydobywając z jej tekstu wyrażenie *eulogin* i jemu pokrewne oraz ustalając ich znaczenie. Wykazał, że *eulogin* wraz z wyrażeniami pokrewnymi w znaczeniu potocznym oznacza życzyć człowiekowi czegoś dobrego. Bóg błogosławiąc człowiekowi życzy mu i zapewnia najwyższe dobro, jakim jest życie. Człowiek zaś odpowiadając na to życzenie uwielbia Boga.

W drugim dniu obradom Sekcji przewodniczył ks. prof. dr hab. Jan Kanty Pytel (Poznań). Referat wygłosił ks. dr Stanisław Włodarczyk (Częstochowa), *Człowiek obrazem Boga (Rdz 1, 26-27) według św. Jana Chryzostoma*. Komunikaty w tym dniu przekazali: ks. dr Tadeusz Brzegowy (Tarnów), *Wybranie Jeruzolimy w świetle Psalmów*, ks. doc. dr hab. Tomasz Hergesel (Wrocław), *Tradycja afrykańska w teologii biblijnej*, dr Zdzisław Kaper (Kraków), *Stan i potrzeby qumranologii w Polsce*.

Ks. dr St. Włodarczyk podjął próbę przedstawienia interpretacji problemu biblijnego przez reprezentanta egzegetycznej szkoły antiocheńskiej na podstawie homilii i komentarzy biblijnych. Mówił o wydaniach krytycznych dzieł św. Jana Chryzostoma, o chryzostomowej metodzie interpretacji Pisma św. na tle zasadniczych kierunków egzegezy IV—V wieku. Podjął próbę przedstawienia interpretacji Rdz 1, 26-27. Na końcu pytał, jaki wpływ wywarło, oprócz Biblii, środowisko religijne i filozoficzne IV i V wieku na kształtowanie się koncepcji człowieka jako obrazu Boga.

Ks. dr T. Brzegowy sięgał do żywej tradycji izraelskiej, noszącej w sobie przekonanie o wybraniu Jeruzolimy, będącej owocem wolnej decyzji Boga. Izrael bowiem wprowadził Jeruzolimę do samego serca swej religii i teologii. Formuły wybrania spotykane w Psalmach, fakt wybrania Góry Świętej i miasta stały się przedmiotem analizy referującego. Zakończył identyfikacją miejsca wybrania, w którym zamieszkał Bóg ze swoim ludem.

Ks. doc. T. Hergesel przedstawił próbę ukazania pewnych stychnych motywów pomiędzy Biblią i kulturą afrykańskich ludów. Szczególna troska o zachowanie rodu, liczne potomstwo oraz rola pierworodnego syna, znaczenie i sposób nadawania imienia występujące w tej kulturze przypominają nam tradycje okresu patriarchów biblijnych. Szukanie motywów biblijnych w tradycji afrykańskiej miało na celu zebrać rozproszone okrucy ustnej tradycji, zbliżonej do tradycji biblijnej zwłaszcza Starego Testamentu.

Ostatni komunikat dra Zdz. Kaper miał na celu przekazać informacje o badaniach i osiągnięciach qumranologicznych, które staną się przedmiotem sesji qumranologicznej w Mogilanach k. Krakowa.

W pierwszym i drugim dniu obrad toczyła się ożywiona dyskusja wokół przedstawionej problematyki. Wskazano w niej na potrzebę współpracy z patrologami w interpretacji tekstu biblijnego. Coraz częściej bowiem odzywają się głosy o sens integralny tekstu. Droga do tego sensu została utworzona przez tradycję wschodnią. W dyskusji padały głosy sugerujące powrót do podziału sensów biblijnych wskazanego przez de Lubaca.

We wnioskach o. opat prof. Augustyn Jankowski OSB (Tyniec) poinformował o składzie i pracach Komisji Biblijnej Synodu Plenarnego w Polsce, której przewodniczy, złożonej z 18 członków — biblistów.

Proponowano, by spotkanie Sekcji w 1990 r. odbyło się w Warszawie.

W obradach Sekcji brało udział 50 biblistów polskich z różnych ośrodków teologicznych, wśród nich biskupi-bibliści: ks. bp Andrzej Suski (Płock) i ks. bp Edward Samsel (Łomża).

Kraków

KS. TADEUSZ MATRAS

Ks. Stanisław Mędała CM

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU KUMRANOLOGICZNEGO W GRONINGEN (1989)

W dniach 20-23 sierpnia 1989 r. odbył się międzynarodowy Kongres na temat tekstów kumrańskich oraz historii wspólnoty esseńskiej. Organizatorem kongresu był Instytut Kumranologiczny przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu w Groningen. W kongresie brało udział blisko 50 osób z najważniejszych ośrodków zajmujących się